

УДК 78.421

DOI <https://doi.org/10.32782/2310-0583-2025-54-11>

ФОРТЕПІАННА СПАДЩИНА В. БАРВІНСЬКОГО У ВИКОНАВСТВІ ТА ЗВУКОЗАПИСІ

Фу Юаньюань – аспірантка кафедри спеціального фортепіано № 2,
Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
<https://orcid.org/0009-0009-5412-888X>

Фортепіанні твори В. Барвінського – високохудожня сторінка української музики. Не дивно, що до виконання його творчості звертались майже всі відомі галицькі піаністи. Тож історія виконань фортепіанної спадщини митця є, мабуть, найбільш тривалою та чисельною порівняно з творчістю інших галицьких композиторів. Проте дослідження, яке б охоплювало весь історичний процес формування виконавської традиції творчості композитора від перших згадок до сьогодення, натепер немає.

У статті зроблено спробу сформулювати історичну перспективу виконавської традиції фортепіанної творчості В. Барвінського та простежити лінії спадкоємності у ній. Основними джерелами для відтворення хронології публічних презентацій творів митця стали рецензії на концерти автора та його сучасників, а також професійні аудіозаписи музикантів пізніших поколінь високого фахового і мистецького рівня.

Огляд історичного процесу формування виконавських традицій фортепіанної спадщини В. Барвінського демонструє нам сьогодні той факт, що музика митця у тих культурних просторах, де мистецтво розвивалось вільно, без будь-яких штучних заборон, завжди залишалась популярною серед виконавців – так було у Галичині міжвоєнного періоду, потім, у другій половині ХХ ст., у мистецьких осередках української діаспори і, врешті, на зламі ХХ–ХХІ століть знову на Батьківщині митця. Помітними є спадкоємність виконавських пріоритетів від педагогів до учнів у кількох поколіннях, як і прагнення домогтися високої майстерності у сфері виконавства через міжнаціональні складники фахової освіти. Оригінальні інтерпретаційні моделі видатних піаністів різних генерацій (які навчалися чи консультувалися безпосередньо у автора, його учнів, свідків їх виконань), зафіксовані у звукозаписах, надають безцінний матеріал для дослідження традиції і створюють підґрунтя для кристалізації власних шляхів молодим виконавцям сучасності.

Ключові слова: фортепіанні твори В. Барвінського, виконавська традиція, лінії спадкоємності, інтерпретація.

Творчість Василя Барвінського для фортепіано має певні сформовані виконавські традиції, оскільки історія інтерпретацій його творів є доволі тривалою і багатою на вагомі імена – від авторських виконань, виступів його учнів до видатних піаністів сучасності. Дослідження формування виконавської традиції є важливим чинником, на підставі якого випрацьовуються підходи до пошуку власних інтерпретаційних моделей виконавцями сьогодення, особливо в наш час, коли українська музична культура отримала особливі умови для презентації себе світові.

Уявлення про підхід до прочитання творів В. Барвінського можна частково сформулювати на підставі рецензій на концерти автора та його сучасників, однак особливу цінність мають зафіксовані професійні аудіозаписи музикантів високого фахового і мистецького рівня.

Суто виконавським аспектам фортепіанної спадщини В. Барвінського та її аудіофіксації послідовну увагу приділяли Н. Кашкадамова [1; 2], Г. Карась [3], Л. Шевчук-Назар [4], М. Черепанин [5], Ю. Осьмачко [6], проте ці автори часто обмежувались певними часовими рамками, що було пов'язано з увагою до окремих історико-

культурних періодів досліджень. Метою даної статті є спроба простежити всю історію виконань фортепіанних творів композитора у культурному просторі Львова від перших відомих згадок до сьогодення.

Першим інтерпретатором фортепіанних творів був сам В. Барвінський. Після успішного навчання у Львові (консерваторія Галицького музичного товариства, клас В. Курца) композитор вступає до Празької консерваторії (майстер-курс фортепіано І. Гольфельда і клас композиції В. Новака) та на філософський факультет Празького університету (слухав лекції З. Неєдли), де і відбулися його перші успішні виступи з виконанням власних творів. У 1915 році музикант приїхав до Львова, щоб очолити роботу Вищого музичного інституту і хору «Боян». Тут композитор продовжив популяризувати власні твори: зокрема, 11 червня 1916 року на концерті з нагоди посвяти власної будівлі Музичного товариства ім. М. Лисенка виконав прелюдії g-moll, c-moll та «Серенаду»; 9 травня 1918 року прозвучали три прелюдії (e-moll, Пастораль і Хорал); 17 січня 1920 року – Серенада і 3 ч. з «Української сюїти»; 17 червня в концертній програмі М. Масляка відбулась автор-

ська прем'єра циклу «Шість фортепіанних мініатюр на українські мотиви» (її автор повторив у збірній програмі у жовтні); в травні 1922 року в спільному концерті з Анною Крушельницькою були виконані «Пісня» та «Серенада».

Про одне з перших не авторських виконань композицій В. Барвінського читаємо у 1924 році: у травневому концерті Тараса Шухевича і Михайла Масляка піаніст виконав «Лірницьку пісню» і «Прелюдію» [7, с. 3], у вересні того ж року в програмі Володимири Божейко, яка дала концерт із нагоди завершення навчання в Берліні, прозвучала Прелюдія *Fis-dur*. Вона виконала її і у 1925 р. в концерті пам'яті Т. Шевченка у Празі. До цього ж переліку слід віднести виконання творів митця Софією Дністрянською у Відні та Чехословаччині.

4 лютого 1925 р. одна з прелюдій увійшла до програми Любки Колесси [8, с. 2.]. У вересні 1927 року в концерті до 100-річчя української національної пісні поряд із виступами хорів та струнного квартету Т. Шухевич знову виконав низку творів В. Барвінського [9, с. 8]; твори композитора були і в студентських програмах племінника Т. Шухевича – Романа Шухевича. У 1929 році Нестор Нижанківський у концерті до п'ятдесятиліття заснування газети «Діло» здійснив перше виконання твору В. Барвінського «Листок до альбому» *c-moll*, наступного року цей же твір прозвучав у програмі до 25-річчя товариства «Взаємна поміч Українському вчителюству».

У сольному концерті Галі Левицької, який відбувся 30 березня 1931 р., вперше у Львові був виконаний тричастинний цикл «Любов» В. Барвінського (твір вийшов друком у видавництві «Uniwersal Edition» у 1926 р.) [10, с. 4]. Однією з важливих сфер творчості композитора було створення дитячого педагогічного репертуару. З цього погляду покажемо спеціальний музичний вечір 5 квітня 1936 р. у малій залі Музичного товариства ім. М. Лисенка, приурочений до демонстрації фортепіанних композицій Н. Нижанківського та В. Барвінського для дітей і молоді у виконанні Я. К. Барвінської з коментарями Галини Левицької.

Велику роль у популяризації фортепіанних творів В. Барвінського у 30–40-х роках ХХ ст. відіграв його учень, талановитий український піаніст Роман Савицький. Безмежно шануючи свого вчителя, Савицький усвідомлено зробив популяризацію його творів важливим розділом своєї концертної діяльності. Свій випуск із піаністичного майстер-курсу у В. Курца в Празькій консерваторії Р. Савицький відзначив сольним концертом у Львові 6 вересня 1932 р., до програми якого уві-

йшли прелюдії *e-moll* та *Fis-dur* В. Барвінського; ці ж твори прозвучали в ювілейному Шевченківському вечорі до 120-х роковин народження Кобзаря 1934 року, доповнені ще й «Маршем на лемківські теми» [11, с. 5.]. Прелюдію *e-moll* та «Лемківський марш» В. Барвінського Р. Савицький виконував у концерті з нагоди відвідин ВМІЛ Беллою Бартоком у грудні 1936 року. Після виконання «Лемківського маршу» славетний гість зазначив, що схожа тема поширена також і в Угорщині. 10 грудня 1938 року – у ювілейний для В. Барвінського рік – піаніст виступив із монографічною програмою з творів композитора. Вона включала Прелюдії *e-moll*, *Fis-dur*, *g-moll*, *b-moll*, *c-moll*, цикли «Українська сюїта» («Прелюдія», «Скерцо», «Марш», «Фуга»), «Шість мініатюр на українські народні теми» («Колискова», «Український танок», «Лірницька пісня», «Гумореска», «Думка», «Марш») та «Пісня – Серенада – Імпровізація». «Хоча й фортепіанові твори В. Барвінського становлять квантитативно одну з головних частин його творчості і дають піаністові доволі значний матеріал до вибору, і хоч це вдячний репертуар для наших піаністів (від абсолютів Інституту до Любки Колесси включно), проте ця обставина утруднювала трохи завдання одному виконавцеві одного фортепіанового композитора на однім вечорі... Але незважаючи на все те, піаніст вийшов переможно, представивши творчість ювілята гідно. Особливо мусимо бути йому вдячні за виконання в цілості прекрасної і трудної, і рідко виконуваної “Суїти” композитора», – писав Станіслав Людкевич щодо грудневого виступу піаніста [12, с. 9]. Саме Р. Савицький був першим солістом-виконавцем Концерту *фа-мінор* для фортепіано з оркестром В. Барвінського у тому ж ювілейному для композитора році. Із цим твором піаніст виступав не лише у Львові, а й у багатьох містах Галичини, а у радянський період – у містах Наддніпрянської України. Зокрема, 3 квітня 1940 року він виконував його в студії Київського радіо у супроводі оркестру Київського радіо. Савицький також обрав твори В. Барвінського і для програми концерту, який відбувся у рамках з'їзду композиторів у Москві 29 березня 1940 року у Великій залі консерваторії, де виконав Фортепіанний секстет В. Барвінського (фортепіанну партію), а також п'ять фортепіанних «мініатюр» та цикл фортепіанних прелюдій. Завдяки Р. Савицькому твори композитора регулярно звучали і в програмах Львівського радіо, адже Савицький був одним із небагатьох українських піаністів Галичини, хто співпрацював з радіо у 30-х – на початку 40-х років.

До поширення фортепіанної творчості В. Барвінського серед слухачів значно долучилася ще одна учениця митця – Дарія Гординська-Каранович. 4 лютого 1938 року у благоїдному речиталі, прибуток від якого був призначений Українському Комітетові допомоги безробітним при Товаристві «Сила», піаністка виступила з програмою першовиконань у Галичині низки творів українських композиторів, серед яких – «Українська Сюїта» В. Барвінського [13, с. 8.].

Надалі усі піаністи, які з певних причин змушені були залишити батьківщину (чи то через життєві обставини, чи то через прихід радянської влади), популяризували творчість В. Барвінського за межами України – в країнах Європи, США, Канади та у власній педагогічній практиці. Це Нестор Нижанківський, Любка Колесса, Роман Савицький, Дарія Гординська-Каранович, Марта Кравців-Барабаш, Любомир Горницький, Зіновій Лисько, Антін Рудницький, Северин Сапун-молодший, Богдан Лончина, Богдан Перфецький, Галя Клим, Ольга Чипак.

Дарія Гординська-Каранович виконувала композиції свого вчителя як в Австрії (наприклад, 18 квітня 1947 року вона виконала прелюдію та скерцо з «Української сюїти» в Mozarteum Wiener Saal у Зальцбургу), так і в Америці, концертуючи різними штатами. Протягом сезону 1963–1964 рр. Д. Каранович здійснила особливе концертне турне для вшанування пам'яті свого вчителя – відвідала вісім міст США й Канади (в т. ч. Нью-Йорк, Філадельфію, Детройт, Чикаго та Торонто) з монографічною програмою творів композитора. У концертах прозвучали цикл з «Шести мініатюр», «Українська сюїта» та 5 Прелюдій; її виступам передували вступні анотації З. Лиська та В. Витвицького [3, с. 42; 4].

У 1950–1952 роках Р. Савицький дав три концерти у престижній музичній школі Settlement Music School у Філадельфії, де, окрім інших творів, виконав прелюдії Барвінського, «Листок з альбому» та «Лірницьку пісню» (з «Мініатюр»). Слухачами концертів були переважно викладачі та студенти цього закладу.

Всесвітньо відома піаністка Любка Колесса зберегла у своєму репертуарі «Шість мініатюр на українські народні теми». Вона виконала дві з них 9 березня 1934 року в Головній бібліотеці Праги, отримавши чудові відгуки у пресі; зіграла дві прелюдії Барвінського у ратуші Нью-Йорка 18 квітня 1943 року (що вважається першим виконанням у США). І, звісно, ми не можемо не згадати знаменитий виступ піаністки в одній із перших програм на телебаченні в Лондоні 21 травня 1937 року, в якому

вона презентувала світові саме українську музику – твори В. Барвінського та Н. Нижанківського [4].

З огляду на взірці збережених аудіозаписів, звернемо увагу на постать піаніста, представника української діаспори Любомира Горницького. Ігор Соневицький писав про нього: «Гри на фортепіані Л. Горницький почав учитися на одинадцятому році життя, ...вже 13-літнім хлопцем виступав на шевченківському концерті в Самборі» [14, с. 4]. Любомир Горницький від 1938 р. навчався у Самбірській філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка, яку очолював учень В. Барвінського Роман Савицький. Після еміграції до Мюнхену закінчив музичну Державну вищу школу музики (Staatliche Hochschule für Musik, 1950; кл. фортепіано Розалії Шмідт, Йозефа Пембаура-молодшого / Joseph Pembraur), після закінчення якої вдосконалювався під керівництвом професора Мадридської консерваторії Томаса Андраде де Сільва та в М. Фенінгера в Парижі. Провадив інтенсивну гастрольно-концертну діяльність у багатьох країнах, до його обширного репертуару входили твори М. Лисенка, В. Барвінського, Н. Нижанківського, В. Косенка, Л. Ревуцького, В. Довженка та інших українських митців. Д. Гординська-Каранович зазначала, що він серйозна, оригінальна, сильна духом мистецька індивідуальність [15, с. 4]. Займався педагогічною діяльністю в Німеччині (Мюнхен-Фрайман, Міттенвальд), далі – в Мадриді, викладаючи у власній музичній студії (1954–1964 рр.), а після переїзду до США – в університеті в Лонг-Айленді (від 1965) та Українському музичному інституті в Нью-Йорку, де згодом обійняв посаду віце-президента [15, с. 4]. У програми його учнів також постійно входили твори українських композиторів, зокрема В. Барвінського.

В архівних фондах Українського Вільного Університету в Мюнхені збереглися аудіозаписи творів митця у виконанні Л. Горницького, докладно охарактеризовані в статті М. Черепанина: «Музика В. Барвінського у аудіо-звуковій колекції зазначеної інституції представлена інтерпретаційними варіантами піаніста Любомира Горницького, а саме фортепіанними п'єсами з циклів: «Шість мініатюр на українські теми», «Прелюдії», «Пісня. Серенада. Імпровізація»» [5, с. 121]. Піаніст записав чотири п'єси з циклу «Шість мініатюр» («Заколісна пісня», «Український танок», «Лірницька пісня» та «Гумореска»), чотири прелюдії – e-moll, fis-dur, g-moll і b-moll, а також Пісню та Імпровізацію з останнього циклу.

У 1923 році В. Барвінський познайомився з видатним піаністом і педагогом Лео Сиротою,

з яким працював у приватному Львівському музичному інституті Анни Нементовської (після 1931 року заклад отримав назву Музична консерваторія ім. К. Шимановського). Очевидно, творчість композитора зацікавила видатного піаніста, оскільки згодом Лео Сирота виконував твори В. Барвінського в країнах Європи, США, а також у Японії, де він тривалий час викладав. Завдяки його протекції твори композитора у 1925 році вийшли в авторитетному австрійському видавництві Universal Edition, а одна з мініатюр («Український танок») у 1931 році була опублікована 28.11.2025 в Японії (Nakamura, Tokio) [3, с. 43].

Відомі численні зарубіжні радіотрансляції виконань фортепіанних композицій В. Барвінського. Так, на радіо Маямі (Флорида, США) 6 січня 1953 року відома піаністка та викладачка Наталі Клінквіч виконувала цикл «Колядки та щедрівки» для фортепіано. У 1959 році на канадському державному радіо CBC Люба Жук інтерпретувала цикл «Шість мініатюр», згодом цей цикл вона повторила також на Австрійському державному радіо у 1968 році. Для трансляції на радіо WNYC (Нью-Йорк, США) Флоренс Бокаріус зіграла прелюдії та «Мініатюри» Барвінського 31 травня 1975 року. Піаніст Роман Рудницький виконував цикл «Любов» та Пасторальну прелюдію. Учень Р. Савицького Юрій Олійник 27 червня 1982 року в Sherman and Clay Auditorium (Сакраменто) у програмі української музики виконав серію з п'яти прелюдій В. Барвінського [16, с. 5, 12].

До цього періоду належать також аудіозаписи, виконані або здійснені на замовлення представників діаспори. У 1985 році Д. Гординська-Каранович записала в Канаді грамплатівку з творами М. Лисенка, Л. Ревуцького, Н. Нижанківського та В. Барвінського (дві прелюдії, «Заколисна пісня», «Український танок», «Думка», «Лірницька пісня», «Гумореска»). У 1980-х роках на замовлення родини Наталі Пуллой-Барвінської німецький піаніст Міхаель Гріль записав на грамплатівку 4 прелюдії, «Шість мініатюр на українські теми», а згодом за підтримки української діаспори у США – Сонату та «Українську сюїту» композитора на магнітофонну касету.

Як бачимо, музика Барвінського в середовищі піаністів діаспори жила і звучала, приваблюючи виконавців навіть неукраїнського походження.

Тим часом, ситуація з виконанням фортепіанної спадщини композитора на його батьківщині була абсолютно іншою. Після арешту і заслання композитора більшість його творів були, як відомо, знищені і відкрито їх виконувати не нава-

жувався ніхто з піаністів. Навіть після реабілітації імені Барвінського у 1958 році серед піаністів тривалий час існував страх щодо виконання його музики. Як справедливо зазначає Н. Кашкадамова: «...у середині століття у виконавській долі цієї музики настала доба мовчання, зумовлена несправедливим переслідуванням митця і його творчості з боку радянських органів... усвідомлюючи важливість збереження спадщини майстра, львівські вчителі музики потай знайомили учнів із його творами й передавали звичаї їхньої інтерпретації» [1]. До тих, хто своєю виконавською діяльністю найбільше долучився до відновлення виконавської традиції і формував її, консультуючись з автором, належать Марія Крушельницька, Олег Криштальський, Христина Мисюк, Оксана Попіль. Особливу цінність має діяльність Марії Крушельницької, яка не лише запропонувала слухачській аудиторії виконавськостерні і глибокі прочитання, але й у середині 1960-х років здійснила фондовий запис двох циклів («П'ять прелюдій» і «Шість мініатюр на українські народні теми») на Республіканському радіо в Києві. Н. Кашкадамова звертає увагу на «заслуги звукооператорів радіо – Леоніда Більчинського в Києві, Олени Онуфрив у Львові, які не тільки записували, а й зберегли ці унікальні виконання» [1].

Потужний поштовх до зацікавлення музикою Барвінського серед виконавців відбувся вже на новому етапі української історії – після здобуття Україною незалежності. Посприяли «поверненню із забуття» концертні прочитання нововіднайдених творів композитора, які довгий час вважалися втраченими. У 1993 році Олег Криштальський вперше в Україні виконав Сонату В. Барвінського, а двома роками пізніше Марія Крушельницька виконала його Концерт для фортепіано з оркестром у Львівській філармонії з подальшим туром у Київ, Тернопіль та Івано-Франківськ.

У 1999 році М. Крушельницька записала диск «Шедеври галицької фортепіанної музики», до якого увійшли композиції М. Колесси, С. Людкевича, Н. Нижанківського та В. Барвінського. Із творів останнього композитора – 5 прелюдій, «Думка», «Гумореска», а також Концерт для фортепіано, виконаний спільно з оркестром оперної студії Львівського вищого музичного інституту (тепер ЛНМА) ім. М. Лисенка (диригент – Ю. Луців).

Наступна генерація концертуючих піаністів та педагогів (Йожеф Ермін, Етелла Чуприк, Оксана Рапіта, Мирослав Драган) привнесла власні здобутки у виконавську традицію фортепіанної спад-

щини В. Барвінського. Серед них особливу увагу звернемо на діяльність Оксани Рапіти, про яку Л. Шевчук-Назар пише: «Героїнею ж цього річного виконання була відома українська піаністка, заслужена артистка України, чий потужний енергетичний заряд, життєлюбність, натхненність якнайкраще відповідали повнокровній і яскравій репрезентації твору. Оксана Рапіта (їй належить честь першовиконання трьох неопублікованих гіпервіртуозних прелюдій Барвінського) з властивим їй блиском і глибокою художньою проникливістю заекспонувала нове оптимістичне вирішення цієї шевченківської концепції... Оксана Рапіта – спадковий барвінськіанець, адже її педагог – професор Лідія Крих – похресниця композитора» [4]. У ювілейному для композитора 2018 році вона взяла участь у записі диску «Василь Барвінський. Вибране. Наталія Дитюк, Мирослав Драган, Оксана Рапіта», до якого увійшла програма, апробована на сценах Львова, Тернополя, Хмельницького, Івано-Франківська [2]. Сольну фортепіанну складову частину становлять вісім прелюдій у виконанні О. Рапіти, для яких вона обрала власний підхід на рівні трактування як окремої мініатюри, так і циклу в цілому.

Наступним поколінням піаністів – популяризаторів творчості В. Барвінського – є Віоліна Петриченко, Яромир Боженко, Леся Лемех, Роксоляна Підчеха, Ростислав Федина. Найбільш послідовно сфері фахового звукозапису українського фортепіанного мистецтва приділяє увагу Віоліна Петриченко – уродженка Запоріжжя. Вона здобула фахову освіту в Київській національній академії ім. П. Чайковського, навчалася в університеті музики «Франц Ліст» м. Веймар (від 2007 року), Кельнській вищій школі музики і танцю (клас фортепіано проф. Якоба Льюїшнера), Університеті мистецтв Фолькванг м. Ессен (клас проф. Євгена Синайського) та численних майстер-курсах (Петера Нагі, Ференца Радоса, Джеффри Сванна, Євгена Сковороднікова, Бернда Гетцке, Конрада Ельзера, П'єра-Лорана Емара). Прагнення популяризувати практично невідому українську музику в країнах Європи спонукали виконавицю, окрім численних концертів-лекцій, звернутися ще й до звукозапису.

26 листопада 2017 року в Дзеркальній залі Львівського оперного театру Віоліна Петриченко провела презентацію диску «The Silenced Voice of Vasyl Barvinsky» («Мовчазний голос Василя Барвінського», Accelerando Musicproduktion, 2017). До нього увійшли цикли «Любов» і «Українська сюїта» та повний цикл з 8 прелюдій, доповнені анотаціями. Це був вже третій професій-

ний запис української музики, реалізований виконавицею. Перед цим піаністка записала в Німеччині альбоми творів О. Скрыбіна та ранніх композицій В. Косенка, а також диск «Ukrainian Moods» («Українські настрої») з композиціями українських митців ХХ століття Л. Ревуцького, В. Косенка, М. Колесси, Ю. Шамо [17]. У 2023 році реалізовано альбом «Мрії – Українська Надія» з творами М. Лисенка, Я. Степового та Л. Ревуцького. Звернення до спадщини В. Барвінського в цьому переліку займає особливе місце, адже згідно зі спостереженнями Н. Кашкадамової, «інтерпретація творів Василя Барвінського довгі роки залишалася справою західноукраїнських музикантів, хоча окремі опуси виконували видатні київські піаністи Григорій Беклемішев, Рада Лисенко» [1].

Окрім випуску дисків, важливою формою поширення високопрофесійних інтерпретацій є записи, реалізовані для певних творчих проєктів і тематичних платформ. Одним із таких проєктів є «Ukrainian Live Classic» – заснований з ініціативи колективу Львівського органного залу мобільний застосунок з українською класичною музикою, де поширюються записи, ноти та анотації про композиторів. Для цього застосунку у Львівському органному залі записано Сонату та дві прелюдії В. Барвінського у виконанні Яромира Боженка, випускника класу професора Марії Крушельницької в ЛНМА ім. М. Лисенка, аспіранта Вищої мистецької школи в Ессені, переможця численних виконавських конкурсів (протягом 1992–2001 рр.), концертуючого піаніста, чия географія виступів охоплює Європу і Америку. У 2019 році піаністка Леся Лемех реалізувала проєкт «Melancolie. Lesia Lemech» під егідою «Steinway & sons», записавши твори Й. Брамса, Ф. Шопена, Н. Нижанківського, М. Колесси та В. Барвінського (цикл «Шість мініатюр на українські теми») із супровідними анотаціями-коментарями. Піаністка – випускниця ЛНМА ім. М. Лисенка (клас проф. Л. Крих), аспірантури ЛНМА (2014, класи професорів Лідії Крих та Ірини Чернової), учасниця майстер-класів Марії Крушельницької та Юрія Лисиченка. У 2015 році на стрімінгових платформах з'явився запис її концертного виступу у Львівській філармонії з виконанням циклу «Любов». Це й же цикл записала у 2023 році ще одна львівська піаністка Роксоляна Підчеха для альбому-релізу «Лисенко, Барвінський, Косенко» в рамках проєкту незалежного лейблу «Golka Records». Презентацію альбому було здійснено в Дзеркальній залі Львівської опери. Виконавиця – випускниця ЛНМА ім. М. В. Лисенка (клас проф. М. Драгана), аспі-

рантка ЛНУ ім. І. Франка, де займається дослідженням інтерпретації української музики ХХ ст.

У руслі загальних тенденцій відбулись і записи аспірантських концертів Ростислава Федіни, випускника ЛНМА ім. М. Лисенка (клас заслуженої діячки мистецтв України, професорки Олени Пилатюк), учасника майстер-класів Кевіна Кеннера, Анджея Ясінського, Віри Носіної, Петра Палечного, Михайла Воскресенського, Лідії Грихоловни, Анджея Татарського, Акіко Ебі. Працюючи над аспірантським дослідженням і шукаючи власну оптимальну модель прочитання творів В. Барвінського, Р. Федіна записав масштабну програму з творів композитора, до якої увійшли: Сюїта на українські теми, Соната, 5 прелюдій і фортепіанний цикл «Любов». А нещодавно – 30 квітня 2025 року – відбувся випускний концерт аспіранта Р. Федіни, у програмі якого прозвучали три українські сонати композиторів першої третини ХХ ст. – В. Барвінського, Л. Ревуцького (Соната № 2) та Б. Лятошинського (Соната № 1).

Огляд історичного процесу формування виконавських традицій фортепіанної спадщини В. Барвінського демонструє нам сьогодні той факт, що

музика митця у тих культурних просторах, де мистецтво розвивалось вільно, без будь-яких штучних заборон, завжди залишалась популярною серед виконавців: так було у Галичині міжвоєнного періоду, потім, у другій половині ХХ ст., у мистецьких осередках української діаспори і, врешті, на зламі ХХ–ХХІ століть знову на Батьківщині митця. Помітною є спадкоємність виконавських традицій від педагогів до учнів у кількох поколіннях, як і прагнення домогтися високої майстерності у виконавстві через міжнаціональні складники фахової освіти. Це перегукується із самою творчістю Барвінського, яка поєднує в собі як національне начало, так і органічну співзвучність з європейськими мистецькими тенденціями того часу, а також вимогу високого професіоналізму, ерудиції, широти мислення для відповідного інтерпретування авторського тексту. Оригінальні інтерпретаторські моделі видатних піаністів різних поколінь (які навчалися чи консультувалися безпосередньо у автора, його учнів чи свідків їх виконань), зафіксовані у звукозаписах, надають безцінний матеріал для дослідження традиції і створюють підґрунтя для кристалізації власних шляхів молодим виконавцям сучасності.

Література

1. Кашкадамова Н. Звучить музика Василя Барвінського. *Музика*. 2018. 13.02. URL: <https://mus.art.co.ua/zvuchyt-muzyka-vasylya-barvinskoho/>
2. Кашкадамова Н. Нові компакт-диски. Василь Барвінський. Вибране. 9 прелюдій для фортепіано. Солоспіви. Виконавці: Наталія Дитюк – сопрано, Мирослав Драган – фортепіано, Оксана Рапіта – фортепіано; Львівська національна філармонія. *Українська музика*. 2019. № 1 (31). С. 122–125.
3. Карась Г. Збереження і популяризація творчої спадщини Василя Барвінського митцями українського зарубіжжя. *Українська музика : науковий часопис*. 2018. Ч. 4 (30). С. 36–46.
4. Назар-Шевчук Л. Статуси першості Василя Барвінського: світові винаходи та національні пописи. *Музика*. 2017. 17.03. URL: <https://mus.art.co.ua/ctatusy-pershosti-vasylya-barvinskoho-svitovi-vynahody-ta-natsionalni-popisy/>
5. Черепанин М. Звукозаписи композицій Василя Барвінського в архівних фондах Українського Вільного Університету (Мюнхен, Німеччина). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2024. Випуск № 71. Том 3. С. 119–123.
6. Осмачко Ю. Любомир Горницький: штрихи до творчого портрета відомого галицького піаніста. *Література та культура Полісся* / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самойленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. № 99. Серія «Історичні науки». № 13. С. 247–255.
7. Волошин М. З концертової салі. *Діло*. 1924. Ч. 107. 17.05. С. 3.
8. Барвінський В. Концерти Любки Колеси. *Діло*. 1925. Ч. 33. 14.02. С. 2.
9. Plohn A. Z sali koncertowej. Stólicie ukráiniskiej piéśni narodowej. *Chwila*. 1927. № 3138. 15.12. S. 8.
10. [О. Н.] З музичного руху. Перед концертом п'яністки Галі Левицької-Крушельницької. *Діло*. 1931. Ч. 68. 27.03. С. 4.
11. Святочний концерт у 120-ті роковини народження Тараса Шевченка. *Діло*. 1934. Ч. 70. 17.03. С. 5.
12. Людкевич С. З концертової естради. Третій концерт із творів В. Барвінського. *Діло*. 1938. Ч. 280. 16.12. С. 9.
13. П'яністка Дарія Гординська-Каранович. *Діло*. 1938. Ч. 14. 22.01. С. 8.
14. Соневицький І. П'яніст Любомир Горницький (в 10-ту річницю смерті незабутнього Товариша). *Свобода*. 1980. Ч. 38. 16 лютого. С. 4.
15. Гординська-Каранович Д. Любомир Горницький (посмертна згадка). *Свобода*. 1970. Ч. 6. 7 лютого. С. 4.
16. International aspects of Barvinsky [без підпису]. *The ukrainian weekly*. 1983. № 31. 31.07. PP. 5,12.
17. Шиманські-Гаєр Г. Ukrainian Moods: У світлому сумі – вся Україна. *Deutsche Welle*. 2015. 30.11. URL: <https://www.dw.com/uk/ukrainian-moods-%D1%83-%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%87%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%96-%D0%B2%D0%B8%D0%B9%D1%88%D0%BE%D0%B2-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BA%D1%82-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BA%D0%B8/a-18884020>

18. Савицький-молодший Р. Маловідомі рецензії Василя Барвінського, Станіслава Людкевича і Антона Рудницького на перші концерти піаніста Романа Савицького у Львові. *Василь Барвінський і сучасна українська музична культура* / упор. В. Грабовський, Л. Філоненко, О. Німилевич. Дрогобич : Посвіт, 2012. С. 18.
19. Горницький Любомир. *Мала українська музична енциклопедія* / опрацював О. Залеський. Мюнхен : Дніпрова Хвиля. 1971. С. 29.

References

1. Kashkadamova, N. (2018). Zvuchyt muzyka Vasyliya Barvinskoho. [Music by Vasyl Barvinsky is heard]. *Muzyka*. 13.02. URL: <https://mus.art.co.ua/zvuchyt-muzyka-vasyliya-barvinskoho/> [in Ukrainian]
2. Kashkadamova, N. (2019). Novi kompakt-dysky. Vasyl Barvinskyi. Vybrane. 9 preliudii dlia fortepiano. Solospivy. Vykonavtsi: Nataliia Dytiuk – soprano, Myroslav Drahan – fortepiano, Oksana Rapita – fortepiano. Lvivska natsionalna filarmoniiia [New CDs. Vasyl Barvinsky. Selected. 9 Preludes for Piano. Solos. Performers: Natalia Dytyuk – soprano, Myroslav Dragan – piano, Oksana Rapita – piano. Lviv National Philharmonic]. *Ukrainska muzyka*, 1 (31), pp. 122–125. [in Ukrainian]
3. Karas, H. (2018). Zberezheniia i popularyzatsiia tvorchoi spadshchyny Vasyliya Barvinskoho myttsiamy ukrainskoho zarubizhzhia [Preservation and popularization of the creative heritage of Vasyl Barvinsky by Ukrainian artists abroad]. *Ukrainska muzyka : naukovi chasopys*, Ch. 4 (30), pp. 36–46. [in Ukrainian]
4. Nazar-Shevchuk, L. (2017). Ctatusy pershosti Vasyliya Barvinskoho: svitovi vynahody ta natsionalni popysy [Vasyl Barvinsky's statuses of primacy: world inventions and national recipes]. *Muzyka*. 17.03. URL: <https://mus.art.co.ua/ctatusy-pershosti-vasyliya-barvinskoho-svitovi-vynahody-ta-natsionalni-popysy/> [in Ukrainian].
5. Cherepanyn, M. (2024). Zvukozapysy kompozytsii Vasyliya Barvinskoho v arkhivnykh fondakh Ukrainskoho Vilnoho Universytetu (Miunkhen, Nimechchyna) [Sound recordings of compositions by Vasyl Barvinsky in the archival funds of the Ukrainian Free University (Munich, Germany)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Drohobych, Vyp. 71, T. 3, pp. 119–123. [in Ukrainian].
6. Osmachko, Yu. (2020). Liubomyr Hornytskyi: shtrykhy do tvorchoho portreta vidomoho halytskoho pianista [Lubomyr Hornytskyi: touches to the creative portrait of the famous Galician pianist]. *Literatura ta kultura Polissia*. Vidp. red. i uporiad. H. V. Samoilenko. Nizhyn : NDU im. M. Hoholia, 99. Seriia «Istorychni nauky», 13, pp. 247–255. [in Ukrainian].
7. Voloshyn, M. (1924). Z kontsertovoi sali [From the concert hall]. *Dilo*. Ch. 107. 17.05, P. 3. [in Ukrainian].
8. Barvinskyi, V. (1925). Kontserty Liubky Kolesy [Concerts of Lyubka Kolesa]. *Dilo*. Ch. 33. 14.02, P. 2. [in Ukrainian].
9. Plohn, A. (1927). Z sali koncertowej. Stóliecie ukraińskiej pieśni narodowej. [From the Concert Hall. A Century of Ukrainian National Song]. *Chwila*. 3138. 15.12, P. 8. [in Polish].
10. O. N. (1931). Z muzychnoho rukhu. Pered kontsertom pianisty Hali Levytskoi- Krushelnytskoi. [From the musical movement. Before the concert of pianist Hala Levytska-Krushelnytska]. *Dilo*. Ch. 68, 27.03, P. 4. [in Ukrainian].
11. Sviatochnyi kontsert u 120-ti rokovyny narodzhennia Tarasa Shevchenka. [Festive concert on the 120th anniversary of Taras Shevchenko's birth]. (1934). *Dilo*. Ch. 70, 17.03, P. 5. [in Ukrainian].
12. Liudkevych S. [S. L.]. (1938). Z kontsertovoi estrady. Tretii kontsert z tvoriv V. Barvinskoho. [From the concert stage. The third concert of works by V. Barvinsky]. *Dilo*. Ch. 280, 16.12, P. 9. [in Ukrainian].
13. Pianistka Dariia Hordynska-Karanovych (1938). [Pianist Daria Gordynska Karanovych]. *Dilo*. Ch. 14, 22.01. P. 8. [in Ukrainian].
14. Sonevytskyi, I. (1980). Piianist Liubomyr Hornytskyi (v 10-tu richnytsiu smerty nezabutnoho Tovarysha) [Pianist Lubomyr Gornytskyi (on the 10th anniversary of the death of the unforgettable Comrade)]. *Svoboda*. Ch. 38. 16 liutoho, P. 4. [in Ukrainian].
15. Hordynska-Karanovych, D. (1970). Liubomyr Hornytskyi (posmertna zghadka) [Lubomyr Hornytskyi (posthumous mention)]. *Svoboda*. Ch. 6. 7 liutoho, P. 4. [in Ukrainian].
16. International aspects of Barvinsky [without signature] (1983). *The ukrainian weekly*, 31.07, pp. 5, 12. [in English].
17. Shymanski-Gaier, H. (2015). Ukrainian Moods: U svitlomu sumi – vsia Ukraina. [Ukrainian Moods: In bright sadness – all of Ukraine]. *Deutsche Welle*. 30.11. Retrieved from: <https://www.dw.com/uk/ukrainian-moods> [in Ukrainian].
18. Savytskyi-molodshyi, R. (2012). Malovidomi retsenzii Vasyliya Barvinskoho, Stanislava Liudkevycha i Antona Rudnytskoho na pershi kontserty pianista Romana Savytskoho u Lvovi. [Little-known reviews by Vasyl Barvinsky, Stanislav Lyudkevych and Anton Rudnytskyi of the first concerts of pianist Roman Savytskyi in Lviv]. *Vasyl Barvinskyi i suchasna ukrainska muzychna kultura* / Upor. V. Hrabovskyi, L. Filonenko, O. Nimylovych. Drohobych : Posvit. P. 18. [in Ukrainian].
19. Hornytskyi Liubomyr (1971). [Hornytskyi Lubomyr]. *Mala ukrainska muzychna entsyklopediia* / opratsiuvav O. Zaleskyi. Miunkhen: Dniprova Khvyliia, P. 29. [in Ukrainian].

Fu Yuanyuan – Postgraduate Student at the Department of the Special Piano № 2, Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko

V. Barvinsky's piano works in performance and recording

The study of the formation of the performing tradition is a very important factor on the basis of which approaches are developed to the search for their own interpretative models by contemporary performers, especially in our time, when Ukrainian musical culture has received special conditions for presentation to the world.

An idea of the approach to reading V. Barvinsky's works can be partially formed on the basis of reviews of concerts by the author and his contemporaries, however, recorded professional audio recordings of musicians of high professional and artistic level are of particular value. The purpose of this study is an attempt to form a perspective on the historical projection and tradition and lines of continuity in their performance.

An attempt to review the historical process of forming the foundations of performing traditions in the field of V. Barvinsky's piano works demonstrates their close relationship with the development and crystallization of professional professionalism in the musical culture of Galicia in the interwar period, the functioning of art centers in the leading centers of the Ukrainian diaspora, and the consistent struggle to restore his works in the repertoire of Ukrainian pianists after a long period of artificial stagnation. The continuity of performing priorities from teachers to students in several generations is noticeable, as is the desire to achieve high mastery in the field of interpretation through non-national components of professional education. This demonstrates a logical kinship with both the convincing national beginning of V. Barvinsky's work and the organic harmony of his creative intentions with European artistic achievements, the requirement of high professionalism, erudition, and breadth of thinking for the appropriate interpretation of the author's text. Original interpretive models of outstanding pianists of different generations (who studied or consulted directly with the author, his students, witnesses of their performances), recorded in sound recordings, provide invaluable material for studying the tradition and create a basis for crystallization of their own paths for young performers of today.

Key words: piano works of V. Barvinsky, performing tradition, lines of succession, interpretation.

Стаття надійшла до редколегії 22.09.2025

Стаття рекомендована до друку 28.10.2025

Опублікована 28.11.2025